VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE
SV. ALŽBETY V BRATISLAVE, N. O.
Ústav Bl. Z. G. Mallu Košice
Katedra sociálnej práce

Štátnicové otázky v magisterskom stupni štúdia
v študijnom odbore Sociálna práca
v akademickom roku 2026/2027

METÓDY APLIKOVANEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE

1. Vznik a vývoj metód sociálnej práce. Originálne *(vlastné)* metódy sociálnej práce. Najvýznamnejšie míľniky a osobnosti s dôrazom na metódy sociálnej práce so skupinou a komunitou od začiatku 20. stor.

2. Metódy sociálnej práce so skupinou. Typológia skupinovej práce. Význam a špecifiká skupinovej sociálnej práce. Sociálny pracovník pracujúci so skupinou. Vybrané príklady skupinovej sociálnej práce podľa problému *(dlhodobo nezamestnaní, závislí...)*.

3. Skupinová dynamika. Ciele skupiny, normy, roly v skupinách, kohézia a tenzia v skupine, skupinová atmosféra. Príprava a etapy skupinovej práce. Úlohy sociálneho pracovníka v rámci vývoja skupiny. Bálintovské skupiny – využitie v praktickej sociálnej práci.

4. Metódy sociálnej práce s rodinou ako primárnou sociálnou skupinou. Ciele a špecifiká sociálnej práce s rodinou. Funkčnosť rodiny. Protektívne a rizikové faktory. Šetrenie sociálnych pomerov sociálneho pracovníka v rodine. Rodinné skupinové konferencie.

5. Sanácia rodiny. Cieľ a základné princípy sanácie. Sanácia v kontexte SPODaSK. Činnosti sociálneho pracovníka v rámci sanácie rodiny. Alternatívne formy zverenia dieťaťa do starostlivosti po rozvode rodičov *(striedavá osobná starostlivosť)*. Metódy hodnotenia ohrozenia dieťaťa.

6. Metódy a špecifiká komunitnej sociálnej práce. Pojem sídelná a duchovná komunita v sociálnej práci. Účastníci komunitného plánovania. Kompetencie samosprávy v komunitnom plánovaní a postavenie štátnej správy v pomoci sociálne vylúčeným komunitám. Etapy komunitnej sociálnej práce. Osobnostné predpoklady pre výkon komunitnej sociálnej práce.

7. Základné, špecializované a odborné sociálne poradenstvo. Priebeh poradenského rozhovoru. Osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon sociálneho poradenstva. Praktický príklad základného sociálneho poradenstva pre žiadateľa o dávku v hmotnej núdzi.

8. Úrovne sociálneho poradenstva. Osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon sociálneho poradenstva. Poradenský proces. Etické problémy v sociálnom poradenstve. Praktický príklad obsahového zamerania sociálneho poradenstva s vybranými cieľovými skupinami *(dlhodobo nezamestnaní, ľudia bez domova, ŤZP a pod.)*.

9. Sociálna rehabilitácia. Princípy práce s klientom v procese sociálnej rehabilitácie. Druhy sociálnej rehabilitácie z hľadiska organizácie. Metódy a techniky sociálnej rehabilitácie. Praktický príklad sociálnej rehabilitácie.

10. Supervízia v sociálnej práci. Charakteristika a filozofia supervízie. Kvalifikačné a osobnostné predpoklady pre výkon supervízie na Slovensku. Predpoklady úspešnej supervízie. Rozdelenie, formy a typy supervízie. Zamerania supervízie.

Štátnicové otázky v magisterskom stupni štúdia v študijnom odbore Sociálna práca v akademickom roku 2026/2027

11. Mediácia v sociálnej práci. Princípy a výhody mediácie. Fázy mediácie. Sociálny pracovník – mediátor, jeho kvalifikačné predpoklady, kompetencie a nástroje práce. Príklady problémov vhodných pre mediáciu.

12. Terénna sociálna práca. Ciele a špecifiká terénnej práce. Nízkoprahový prístup a uplatnenie terénnej sociálnej práce v sociálne vylúčených lokalitách. Praktický príklad aplikovania terénnej sociálnej práce na vybranú cieľovú skupinu *(napr. človeka bez domova)*.

13. Streetwork ako technika terénnej sociálnej práce. Ciele streetworku, proces a etapy streetworku. Filozofia prístupu Harm reduction. Aplikovanie streetworku na osoby závislé od drog a osoby pracujúce v sexbiznise. Riziká a etické dilemy streetworku.

14. Krízová intervencia ako metóda sociálnej práce. Klienti krízovej intervencie. Etapy a formy krízovej intervencie. Interdisciplinárny prístup a kompetencie sociálneho pracovníka v krízovej intervencii. Praktický príklad využitia krízovej intervencie pri práci s obeťou syndrómu CAN.

15. Metódy sociálnej práce s obeťami sociálno-ekonomických katastrof. Hromadné nešťastia a ich zvládanie. Definícia, druhy, následky, obete hromadných nešťastí. Poskytovanie sociálnej pomoci obetiam. Zvládanie záťaže sociálnych pracovníkov a riziko syndrómu vyhorenia.

16. Misijná a charitatívna sociálna práca v rozvojových krajinách. Sociálne projekty Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety – ciele, prístupy a realizované aktivity. Praktický príklad sociálnej práce realizovanej VŠZaSP sv. Alžbety v rozvojových krajinách *(napr. Keni)*.

17. Manažment v sociálnej práci. Manažment v sociálnom regulovaní. Organizačné správanie v sociálnom manažovaní. Manažment času v sociálnej práci. Špecifiká manažmentu v sociálnej práci. Potreba marketingu v sociálnej práci.

18. Metódy a špecifiká sociálnej práce so staršími ľuďmi žijúcimi v domácom a rezidenciálnom prostredí. Formy sociálnej pomoci určené seniorom. Holistický prístup v starostlivosti o seniorov. Význam a potreba dobrovoľníctva seniorov v spoločenskom živote. Praktický príklad vybraných sociálnych služieb pre seniorov *(v zmysle platnej legislatívy)*.

19. Poruchy adaptácie seniorov, geriatrický maladaptačný syndróm. Agenda sociálneho pracovníka pracujúceho v ZSS pre seniorov. Špecifické terapie vhodné pre seniorov (napr. reminiscenčná terapia, validačná terapia, canisterapia, felinoterapia a pod.).

20. Charakteristika metód penitenciárnej sociálnej práce. Účel výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. Adaptačné problémy na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými, teórie trestu, restoratívna justícia v problematike ukladania sankcií.

**Štátnicové otázky v magisterskom stupni štúdia
v študijnom odbore Sociálna práca
v akademickom roku 2026/2027**

TEÓRIA SOCIÁLNEJ PRÁCE

1. Teória sociálnej práce. Vzťah medzi teóriou, metódami a praxou sociálnej práce. Formálne a neformálne teórie sociálnej práce. Sociálna práca ako vedná disciplína.

2. Sociálna práca ako vedný odbor. Atribúty sociálnej práce ako vednej disciplíny. Predmet sociálnej práce ako vednej disciplíny. Sociálna práca ako aplikovaná veda, veda o konaní a praktická veda.

3. Sociálna práca ako multi-, inter-, trans- disciplinárny odbor. Miesto sociálnej práce v systéme iných spoločenských vied. Rozporuplnosť sociálnej práce pre jej difúzny charakter. Sociálna práca ako reakcia na štrukturálne zmeny v spoločnosti.

4. Výskum v sociálnej práci. Špecifiká výskumu v sociálnej práci. Výskum realizovaný sociálnymi pracovníkmi. Prax založená na dôkazoch. Využitie štatistiky v praxi sociálneho poracovníka.

5. Vymedzenie sociálnej práce v systéme iných spoločenských vied. Globálne definovanie *(IFSW / IASSW 2014)* a národné definície. Vymedzenie podľa platnej legislatívy. Kľúčové koncepty a ciele sociálnej práce. Komora sociálnych pracovníkov.

6. Sociálna práca ako profesia založená na hodnotách. Medzinárodný etický kódex *(IFSW / IASSW, 2004)* . Aktuálne etické problémy a dilemy sociálnej práce *(problematika prenosu a protiprenosu, dvojitých vzťahov, profesionálnych hraníc a pod.)*. Problematika otázok moci v sociálnej práci.

7. Rozvojová a humanitárna pomoc *(rozlíšenie koncepcií)*. Globálna sociálna agenda *(IFSW, IASSW, ICSW, 2010)*. Sociálna práca a sociálny rozvoj v období postmoderny.

8. Teoretické aspekty vzdelávania v sociálnej práci. Globálne štandardy vzdelávania a systém vzdelávania sociálnych pracovníkov v Slovenskej republike. Kvalifikačné predpoklady pre výkon sociálnej práce a Komora sociálnych pracovníkov na Slovensku. Profil absolventa odboru Sociálna práca.

9. Typológia teórie sociálnej práce. Druhy teórií v sociálnej práci. Komparatívna sociálna práca. Vzťah teórie a praxe v sociálnej práci.

10. Humanistické a existenciálne teórie. Vymedzenie pojmov a filozofické východiská. Logoterapia a transakčná analýza, ich aplikovanie v sociálnej práci. Význam prínosu V. E. Frankla pri chápaní zmyslu ľudského utrpenia.

11. Prístup orientovaný na klienta. Postoje a orientácie poradcu v PCA. Aplikovanie tejto teórie v sociálnej práci. Praktický príklad aplikácie.

Štátnicové otázky v magisterskom stupni štúdia v študijnom odbore Sociálna práca v akademickom roku 2026/2027

12. Kognitívno-behaviorálne teórie. Základné východiská behavioralizmu. Kognitívne mapy, teória observačného učenia. Techniky v kognitívno-behaviorálnej terapii. Využitie techník KBT v praxi sociálneho pracovníka.

13. Prístup orientovaný na úlohy. Úlohy sociálneho pracovníka v POU. Štruktúra procesu prístupu orientovaného na úlohy. Praktický príklad využitia v sociálnej práci.

14. Antiopresívne prístupy. Vymedzenie pojmov opresia, diskriminácia, AOP, antidiskriminácia, pozitívna diskriminácia. Dôležité princípy v AOP a úlohy sociálneho pracovníka pri jeho presadzovaní. Prínos Matky Terezy v pohľade na ľudskú dôstojnosť a jej antiopresívny prístup k človeku.

15. Systémové teórie. Predstavitelia kľúčových konceptov a pojmov *(systém, systémový prístup)*. „General system theory." Aplikovanie systémovej teórie na sociálnu prácu s rodinou.

16. Systemické teórie. Systemický prístup. Jednotlivé modely systemických teórií. Prezentovanie informácií o systéme. Techniky užívané v systemickej terapii. Praktický príklad využitia v sociálnej práci.

17. Sociálno-ekologické teórie. Sociálne fungovanie. Sociálno-ekologické koncepty v sociálnej práci.

18. Paradigmy sociálnej práce. Vymedzenie pojmu paradigma. Paradigmy sociálnej práce sociálnej práce podľa Payneho. Veľká paradigma? Malé paradigmy sociálnej práce.

19. Kvalita života. Teoretické a metodologické východiská kvality života – vymedzenie kvality života, dimenzie kvality života, meranie kvality života v sociálnej práci. Štandardy merania kvality sociálnych služieb.

20. Teoretické koncepty chudoby. „Kultúra chudoby", spoločenské súvislosti a sociálne politiky na jej odstránenie. Globalizácia v kontexte chudoby. Pohľad Benedikta XVI. na jej príčiny a možné riešenia.

**Štátnicové otázky v magisterskom stupni štúdia
v študijnom odbore Sociálna práca
v akademickom roku 2026/2027**

APLIKOVANÁ SOCIÁLNA POLITIKA

1. Aplikovaná sociálna politika, teória a prax. Objekty a subjekty sociálnej politiky. Sociálna politika vo vzťahu k sociálnej práci. Sociálna ochrana, sociálne zabezpečenie a jeho piliere *(poistenie, podpora, pomoc).*

2. Sociálna politika, hospodárska politika a ich vzájomné vplyvy. Svetový sociálny, politický, ekonomický a kultúrny poriadok. Sociálna politika na medzinárodnej úrovni. *(Medzinárodné sociálne právo, svetová sociálna a právna kultúra).*

3. Medzinárodné organizácie a ich význam v sociálnej politike. Organizácia Spojených národov. Medzinárodná organizácia práce. Rada Európy. Inštitúcie Európskej únie. Súdne inštitúcie Európskej únie.

4. Implementácia dokumentov medzinárodných organizácií do sociálnej politiky *(OSN a sociálna politika /MOP/; EÚ /Sociálna charta EÚ/; Rada Európy /Európska sociálna charta/)*.

5. Sociálne reformy v Európskej Únii *(vývoj, trendy, súčasný stav)*. Európske sociálne právo a európsky sociálny model. Globalizácia, europeizácia. Trendy v európskej sociálnej politike *(stručný vývoj európskej sociálnej politiky; úsilie o univerzalitu, adekvátnosť, cielenosť; harmonizácia, diverzifikácia sústav)*. Udržateľnosť sociálneho štátu.

6. Komparácia sociálnej politiky vo vybraných krajinách EÚ a ich typológia *(typy sociálnej politiky v rámci EÚ; Nemecko, škandinávske krajiny, Taliansko, Španielsko a Veľká Británia)*. Porovnanie pilierov sociálnej politiky v EÚ a USA.

7. Etapy transformácie sociálnej sféry od roku 1989 po súčasnosť *(transformácia sociálnej sféry Slovenskej republiky)*. Fiškálna decentralizácia. Uveďte príklad sociálnych oblastí, kde je ešte decentralizácia nevyhnutná.

8. Typológie a funkcie sociálneho štátu, modely sociálnej politiky, Európsky sociálny model, rudimentárny model. Udržateľnosť sociálneho štátu. Stratégia „Európa 2020“.

9. Mimovládny sektor a jeho funkcie v systéme sociálnej politiky. Neštátne subjekty, tretí sektor, dobrovoľníctvo. Nadácie, občianske združenia, neinvestičné fondy, neziskové organizácie v oblasti sociálnej práce.

10. Nástroje sociálnej politiky a ich aplikácia v riadení a správe sociálnej politiky. Sociálna kohézia, sociálna inklúzia, flexiistota, subsidiarita. Uveďte praktické príklady.

11. Aktuálna sociálna politika v legislatívnom zázemí Slovenskej republiky. Sociálne zabezpečenie, sociálne poistenie, sociálna pomoc, sociálna podpora. Vplyv demografického vývoja na sociálnu politiku.

Štátnicové otázky v magisterskom stupni štúdia v študijnom odbore Sociálna práca v akademickom roku 2026/2027

12. Participácia a účasť v sociálnej politike. Sociálne partnerstvo, tripartizmus, kolektívne vyjednávanie a kolektívne zmluvy. Podniková sociálna práca.

13. Typy rodinnej politiky a motivačné nástroje populačnej politiky. Vnímanie rodiny v exhortácii Amoris laetitia.

14. Zdravotná politika v legislatívnom ukotvení: choroba, invalidita, pracovná neschopnosť. Peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia *(cieľ, význam, druhy peňažných príspevkov, aktuálny stav v SR, základné podmienky nároku)*.

15. Riešenie chudoby v legislatíve *(hmotná núdza, životné minimum)*. Typológia chudoby, sociálne riziká. Spoločenské súvislosti. Problematika extrémnej chudoby v sociálne vylúčených komunitách Slovenska.

16. Aktuálne trendy sociálnej politiky vo vzdelávaní, inteligenčný rast, vzdelávanie a trh práce. Potreba duálneho vzdelávania.

17. Mýty a realita v sociálnej politike, asociálna politika a asociálna práca, extrémna sociálna politika. Vyhľadávanie prameňov, globálny sociálny informačný systém *(NATLEX, NORMLEX, Eur-Lex, MISSOC, Eurostat, JASPI).*

18. Aktívne a pasívne nástroje v riešení nezamestnanosti. Politika zamestnanosti a politika trhu práce. Špecifiká podpory zamestnanosti sociálne vylúčených komunít.

19. Financovanie sociálnej politiky. Zdroje financovania sociálnej politiky *(náklady dvojakého druhu; zdroje financovania sociálnej ochrany: štát, samospráva, zamestnávateľ, občan)*.

20. Komunálna sociálna politika *(právomoci orgánov miestnej samosprávy v oblasti sociálnej politiky; zriaďovateľská funkcia samosprávnych orgánov; postavenie komisií zastupiteľstva; význam samosprávy v oblasti riešenia sociálnych problémov obyvateľstva)*. Reforma verejnej správy v sociálnej oblasti.

Štátnicové otázky v magisterskom stupni štúdia v študijnom odbore Sociálna práca v akademickom roku 2026/2027

Základná povinná študijná literatúra ku štátnym záverečným skúškam v odbore SP:

Metódy aplikovanej sociálnej práce

- OLÁH, M. a kol.: (2016) Sociálna práca v praxi. Vyd. IRIS, Bratislava, 2016. ISBN 978-80-8132-039-2.
- OLÁH, M. – IGLIAROVÁ, B.: (2015) Sociálne služby v legislatíve a v praxi. 1 vyd. Bratislava : IRIS, 2015. ISBN 978-80-89726-34-9
- MATOUŠEK, O. a kol.: (2003) Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál 2003.
- MÜHLPACHR, P.: (2008) Sociopatologie. Str. 194. Vyd. Masarykova univerzita. Brno, ISBN 978-80-210-4550-7
- GABURA, J.: (2013) Teória a proces sociálneho poradenstva. Bratislava : IRIS, 2013. ISBN 978-80-89238-92-7.
- PAULÍK, K.: Vybrané poradenské a psychoterapeutické směry. 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2009. ISBN 978-80-7368-739-7.
- REPKOVÁ, K. a kol: (2015) Implementácia podmienok kvality do praxe poskytovateľov sociálnych služieb – metodické východiská.
- Univerzitný (voľne dostupný) odborný časopis Sociálno-zdravotnícke spektrum - www.szspektrum.eu

Teória sociálnej práce

- NAVRÁTIL, P.: (2001) Teorie a metody sociální práce. Brno: Marek Zeman, 2001. 166 s. ISBN 80-903070-0-0.
- OLÁH, M. a kol.: (2012) Sociálna práca (vybrané kapitoly z dejín, teórie a metód sociálnej práce). VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislave. 3. vyd. 2012. 228 s. ISBN 80-969449-6-7.
- NOVOTNÁ, J.: (2014) Teorie sociální práce, 1. vydání Vydala Vysoká škola polytechnická Jihlava, Jihlava, 2014. ISBN 978-80-87035-96-2
- PAYNE, M.: (2005) Modern Social Work Theory. 3rd ed. New York: Palgrave Macmillan, 2005. ISBN 978-1-4039-1836-9.
- PUNCH, Keith F.: Úspěšný návrh výzkumu. 1. vyd. Praha: Portál, 2008a. ISBN 978- 80-7367-468-7.
- Oláh, L.: (2015) Úvod do štatistiky pre sociálnych pracovníkov a príbuzné odbory - vyd. IRIS, Bratislava, 2015
- GEERT, V. D. LAAN: 1998, Otázky legitimizace sociální práce. Ostrava, 1998. ISBN8085834413.

Sociálna politika

- BEBLAVÍ, M: (2010) Sociálna politika. Vyd. ADIN. Bratislava, s. 167. ISBN: 978-80-89244-47-8
- KREBS, V: 2005. Sociálna politika. Praha : ASPI.
- MACKOVÁ, Z.: 2009. Právo sociálneho zabezpečenia. Všeobecná časť. Šamorín: Heuréka. ISBN 978-80-89122-53-0.
- STANEK, V. et al.: (2008) Sociálna politika. Bratislava: Sprint dva. ISBN 978-80-89393-02-2.
- TOMEŠ, I. et al.: (2009) Sociální správa. Úvod do teorie a praxe. Praha: Portál. 978-80-7367-483-0.
- Stratégia Európa 2020.

Základná legislatíva:

- Zákon č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov.